

העברית ואני — עבר הווה עתיד

עם כמה השמטות

1. שפה אחרת

בראשית היה התנ"ך והיתה עברית תנ"כית,
אחר כך היה ישו.
אחר כך היו כל המאמינים של ישו.
היה קונסטנטינוס והיו הביזנטים.
והיה האפיפיור והיו הקרולינגים.
לקרל הגדול היה יועץ יהודי שנקרא יצחק.
הוא יצא עם משלחת למסע לאפריקה,
להביא את הפיל אבו אל עבאס,
לגן שבנה קרל הגדול באאכן.
הוא גם היה דיפלומט במשלחת
אל אל הרון אל רשיד.
לכל אדם בחצר של קרל היה גם שם תנ"כי.
קרל היה דוד.

אחר כך היו הצלבנים שהגיעו לירושלים
והתאהבו במקום.
אחר כך הטורקים.
אחר כך הבריטים.
דודה שלי התאהבה בחיל בריטי שדבר עברית.
ההורים הודיעו לה שלא יקום ולא יהיה – היא לא תצא אתו.
סבא וסבתא שלי כנראה הניחו
שהם לא דברו הרבה.
עברית.
אחר כך כלם דברו. עברית.
ולא רצו לשמע על שום שפה אחרת.

2. אֶפֶר הָעִבְרִית

אָדָם יוֹשֵׁב בְּשֶׁק וְאֶפֶר
כִּי אָדָם שָׂאֵהָב מֵת.
הוּא אֲבֵל.

אָדָם מִפְּזוֹר אֶפְרוּ שֶׁל אָדָם
אֶהוּב לְאַחֵר שְׁמֵת.
הוּא מִפְּזוֹר אֶת אֶפְרוּ
בְּמָקוֹם שְׁאוֹתוֹ אָדָם אֶהָב.

הַיְלָדִים מְסִתּוּבְבִים עִם אֶפֶר הָעִבְרִית בְּתוֹךְ הַפֶּה,
מִדֵּי פַעַם מִפְּזוֹרִים לִי קֶצֶת בְּמָקוֹמוֹת שֶׁאֲנִי אוֹהֶבֶת.
בְּנֵי לֹקַח פַּעַם בְּשָׁבוֹעַ מְלֵה חֲדָשָׁה וְלוֹמֵד אוֹתָהּ.
מִנְסָה לְהַבִּין אֶת הָאֶסּוּצִיאצִיּוֹת הַשּׁוֹנוֹת שָׁלָה.
אֲנִי שְׁמַחָה שֶׁיֵּשׁ מִיֵּשְׁהוּ שְׁתַּמִּיד מַחְזִיק עֲפִיפּוֹנִים
קְשׁוּרִים בְּחוּט בְּתוֹךְ הַבֵּית.

אֲנִי רוֹצֶה שֶׁהָעִבְרִית תִּחְיֶה.
כָּל כֵּן הִרְבֵּה דְּבָרִים מֵתוּ כְּשֶׁעֲבַרְתִּי.
וְלֹא יָדַעְתִּי שְׁמֵמוֹתוֹ.
אֲנִי מְקַרֶּיבָה בְּמָקוֹם הַדְּבָרִים שְׁמֵתוֹ –
דְּבָרִים חַיִּים.

וְאֲנִי שְׁמַחָה שֶׁיֵּשׁ מִיֵּשְׁהוּ שְׁתַּמִּיד מַחְזִיק עֲפִיפּוֹנִים
קְשׁוּרִים בְּחוּט בְּתוֹךְ הַבֵּית.
אֵינִי יוֹדַעַת מַה יִּקְרָה לְסַפְרִיָּה שְׁלִי
אֲבָל אֲנִי סוֹמְכֶתת עַל תַּת־הַמּוֹדַע שֶׁל הַיְלָדִים.

3. הנינה הגדולה

בְּעוֹד מֵאָה שָׁנָה
עַל חֲצִי עוֹלָם יִשְׁלְטוּ הַסִּינִים,
עַל הַחֲצִי הַשְּׁנִי מְסַלְּמִים.
וּבֵין עֲבוּדָה אַחַת לַשְּׁנִיָּה, תִּתְרוֹצֵץ נַעֲרָה
עִם אָף כְּמוֹ שְׁלִי, עִם שֹׁעַר כְּמוֹ שְׁלִי,
עִם עֵינַיִם מְלַכְסָנוֹת וְסִקְרָנוֹת,
שֶׁתִּמְצָא נִיר אוֹ דָף מְפָרֵק
מִסֵּפֶר תַּנְ"ךְ אוֹ סֵפֶר שִׁירָה –
אֶקְרָא לָהּ עֶכְשָׁו
וְהִיא תִּהְיֶה הַנִּינָה הַגְּדוֹלָה.
וְתִמְצָא
וְתִהְיֶה.
תִּהְיֶה סִקְרָנוֹת מְשֻׁפָּה עֵתִיקָה –
עֲבָרִית בֵּינִים מְדַבֶּרֶת
קְדוּמָה.

וּבִתּוֹךְ הָאֲדָמָה עֲמֹק יִהְיֶה לְבִירִינָת, כְּמוֹ סִפְרָיָה,
וּמִיִּשְׁהוּ עִם חוּט אָדָם שֶׁקָּשׁוּר אֵלָיו מִפְתָּח יִפְתָּח,
הֵם יִדְבְּרוּ בְשֻׁפָּה שְׁאֲנִי לֹא מְבִינָה.
וּבְאוֹלָם הָעֵנֶק יִהְיוּ מְנַחִים
עֲשָׂרוֹת אֲלֵפֵי לוֹחוֹת זְכוּכִית בְּלֹתִי שְׁבִירָה,
מְלֵאִים בְּהוֹלּוּגְרָמוֹת.
וְהוּא יִתֵּן לָהּ אֶת מְכֻשִׁיר הַפְּעָנוּחַ וְהַהֲפָעָלָה.

וְאִזּוֹ יוֹפִיעַ בְּגִדּוֹל,
כְּמוֹ בְּמוֹפֵעַ קִי-פּוֹפֶּעַ עֵנֶק,
מְרַחֵף בְּאֹוִיר –
סֵפֶר תַּנְ"ךְ
אוֹ סֵפֶר שִׁירָה
בְּעֲבָרִית בֵּינִים מְדַבֶּרֶת
קְדוּמָה.

וְתַחֲזִיק אוֹתוֹ דְּמוּת הוֹלֹגֶרֶמָה –
 אוֹלֵי סוּג שֶׁל אָנִי,
 שֶׁתַּעֲבִיר דָּף דָּף.
 וְאֶקְרָא לָהּ אוֹתוֹ
 וְ
 אֶקְרָא.
 אוֹת, אוֹת.
 הַבֶּרֶה, הַבֶּרֶה.
 וּבְאִיזָה אֶפֶן שֶׁל הַצֵּלִיל,
 שֶׁל הַשֹּׁפָה, אוֹלֵי אֶפְלוֹ הַד מְלֶה,
 הִיא תִזְכֹּר בְּאִיזָה דְּמוּת שְׂבָאָה בַּחֲלוּם –
 הַסְתוֹבְבָה לְרָגַע וְהִלָּכָה.
 וְהִיא עֹקֶבֶה אַחֲרֵי גִוָּה.
 גַּם אַחֵר כֶּה,
 גַּם כְּשֶׁבֶא הַיּוֹם
 עַד עַכְשָׁו –
 הַמְשִׁיכָה וְחִפְשָׁה.

4. כפר העברים

בְּשׁוּיץ לִיד צוֹאִילוֹצ'ינן (Zweiluetschinen)
יֵשׁ כֶּפֶר שְׁנֵקְרָא כֶּפֶר הָעֵבְרִים.
הָעֵבְרֵישְׁעֵר דָּאָרְף.
אוּ כֶּפֶר הָעוֹרִים,
דָּאס שְׁטַעטל פֿון די בלינדע.
יֵשׁ שְׁמַת־בִּלְבָּלִים בֵּין הַשְּׁנִים.

לִיד צוֹאִילוֹצ'ינן יֵשׁ הַר שְׁחִים בּוֹ אַנְשִׁים
שְׁמַדְבָּרִים רַק עֵבְרִית.
מִלִּיּוֹנֵי תִּירִים מְכַל הַגִּלְקֶסְיָה מְגִיעִים אֵלָיו
בְּכָל שָׁנָה בְּמֵאֵי שְׁלוֹשֶׁה-עָשָׂר.
הֵם מִתְּבוֹנְנִים בְּתֵהֱלוּכָה הָאֶרֶץ שִׁיּוּצָאֵת מֵהַכֶּפֶר,
בְּכָל הָאֲנָשִׁים דּוֹבְרֵי הָעֵבְרִית שְׁבַכְפֶּר.
וְכָל אֶחָד אוֹחֵז בְּמִנּוּרָה עִם אֵשׁ כְּחֻלָּה.
מִי שִׁיתְּבוֹנֵן מִרְחוֹק מֵאַחֵר יוֹתֵר
יִרְאֶה אוֹתָן דּוֹלְקוֹת בְּמַעְרוֹת שְׁבֻהָרִים.

מְגִיעִים לְשֵׁם הַיִּבְרִידִים מְכַל הָעוֹלָם.
לְהַקְשִׁיב וּלְזָכֵר שְׁפָה שְׁמִתָּה.
הַשְּׁפָה שְׁבָה הַתֵּאֲחָדוּ כָּל הָאֱלִים
וְנוֹלֵד אֱלֹהִים אֶחָד.
הַשְּׁפָה שְׁבָה הַנְּשֻׁמָּה וְהַגּוֹפֶה
נֶאֱבָקִים
תָּמִיד.

אַחַת תָּמִיד רוֹצֶה לְמַעֲלָה
הַשְּׁנִי תָּמִיד רוֹצֶה לְמַטָּה.

עַד עֲלוֹת הַשַּׁחַר בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם,
מֵאֵי שְׁלוֹשֶׁה-עָשָׂר –
הֵם מִתְּדַיְנִים:
הָאֵם אֱלֹהִים בְּרָא אֶת הָעֵבְרִית
אוּ שֶׁהָעֵבְרִית בְּרָאָה אֶת אֱלֹהִים.